

A' RÓMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 6. Februáriusban 1790.

Óró asztalam mellé ülök, hogy az én Olvasóim-
nak Ujságokat irjak — de mit irjak? Nemze-
temnek már 10 esztendőktől fogva ohajtva váró
Hajnal-tsillagát látom fel-derülve az Egen — a'
Magyarok Egén. Érzékeny szivem szókat keres —
de nem talál; mellyel szivbéli örömöm ki fejezhes-
se. — Fel derült a' már több esztendőktől fog-
va bujdosott hajnal tsillag — mely mennél később-
re jött — mennél próbáltabb Hazafiak hűségére sü-
tött — annál fényesebb izinnel tündökölteti más
Nemzetek előtt Nemzetünket — 's Nemzetünkkel szü-
letett áthatatoss hűségünket. — Én voltam — Oh!
fájdalom! — az a' Szerentsétlen Hirmondó — már
7 esztendőktől fogva én voltam; ki az igen kevés
L ör

örvendetes hírek között Nemzetemet sok szivekig beható hírek' ki-hirdetésével szolgáltam — de nagyon tellyes reménységem, hogy az a' szerentsés *Karir* is én lézsek, ki tsak egynéhány napok múlva is Nemzetem előtt olly örvendetes hirt fogok Kürtölni, melyre sok Nemzeti Vérrrel buzgó szivek örömökben tsak nem meg-repedeznek — egy közön-séges Nemzeti örömet okoz — és mindenek azt fogják tellyes szivből kiáltani: Éljen *Második Josef!* éljen a' mi édes Atyánk *Kaunitz!* éjenek az egy-mási és Hazájokat igazán szerető Hazafiak!!! — Egy illyen hirrel fogok minden órán Nemzetemnek Udvarolni — — — —; de ezek, ámbár már igazak, még egy kiss-idejig nem Ujság író pennára valók. — Budán-is a' Szt. *Sigmond* Kápolnájában, melyben a' Szt. *István* M. Király jobb-keze tartatik, olly készületek vagynak, hogy az, mint egy 3 hetek alatt egy a' másikhöz illő nagy Nemzeti bujdasó *Kintset* fogodhasan-bé magába. — Ellyenek Nemzetünk' Kormány Tagjai! Tiszt-vifelői!

Béts. — „*Februárius* is tsak ollyon, min va-la Januárius A' múlt Vasárnap — az az előtt va-ló Szombaton és Pénteken a' fel-harangozott *Fia-ker* lovak mind szánba valának fogva — még a' múlt Kedden dél-előtt-is — Szeredán pedig reggel-től fogva egész estvig esett az első — el-vitte a' Duna jegit, és ujra bokáig érő Sárba gyalagal Béts. — Itt már 2 éztendők alatt ugy esett a' Rékluta szedés, hogy a' Magyar ifjakat még tsak meg-sem szollították — vagy ha meg-szóllították-is — elég vólt ez a' felelet: én Magyar vagyok, és minden meg-elégedett vele. Most pedig, minthogy a' Rékluta szedés most leg-szorgalmatosobb — azt mond-ja a' napokban egy Arany-müves a' Város Tanát-sába hivattatván, hogy az ő Legénnye Magyar. E semmit sem téz, mondják a' Tanátsban, hanem aljon bék. Elé-áll az Arany-müves Magyar Legény — kéri a' Pafsufsát — elé-adja, 's ezt a' Város Ta-nátsofsai, mint a' 'Sidó írást hátúlról kezdvén olvasni,

azt

azt mondják a' Legénynek : e' nem Palsus és bizonyosság Levél, hanem tsak a' Kereszteleésről adott Czédula. Forgatják — forgatják a' Palsust élire fokára; meg-vizlíza-forditják — de tsak Kereszteleésről adott tzedulának találván, látja a' mi Arany-müves Legényünk , hogy ezek között az élök között tsak a' meg-hólt Déák nyelvnek esmeretlen vólta okozza a' gátot — el-neveti magát bámúltában. Kérdik tölle hány esztendös? Van é Attya, van-é jólzága, és ha van — mennyit ér? A' Legény egy Oskolákat végig tanult véress szájú Magyar léven azt mondá a' Tanátsban: Uraim! mikor én előttek állok, ezek a' Kérdések nem arra valók, hogy vallyon én katonának való vagyoké, vagy nem : — azonban jelenthetem, hogy ha annak valónak talál az én Hazám engemet — annak ad a' Nemzeti Sergek közé, és Nemzetem betsületiért hiven fogom Királyomat, Nemzetemet szolgálni — de nem a' *Prájsz* Sergebéli Rékluta vagyok. Erre tsak elbámulván a' jelen-lévök, a' mi Magyar Arany-müvesünket ki-botsátták; ki a' F. edgyesült Magyar Kantzellárián jelentvén bé-adott Levele által magát, — — a' Palsusa helyyesnek találtatott,

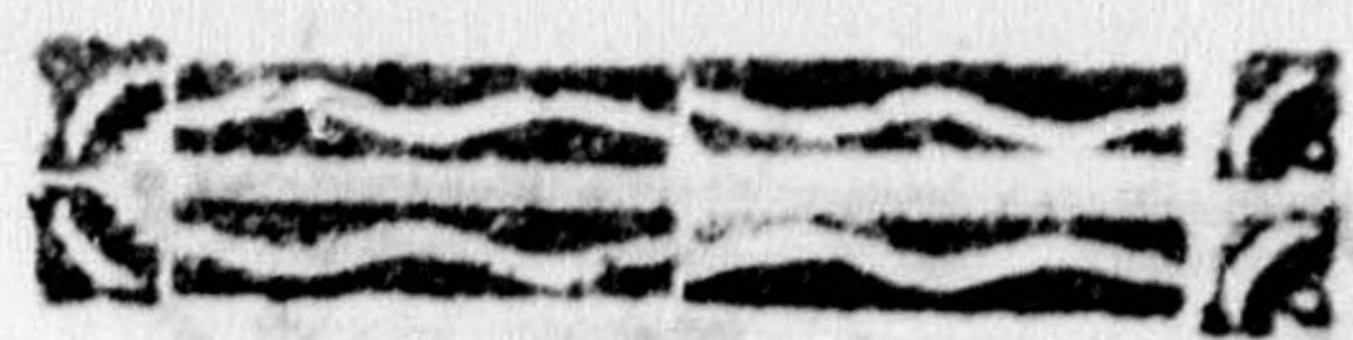
— — — — — Hát vallyon jó vólna-é ha azon betsületes nagy hasú Német Ser-fözöket, kik Magyar és Erdély-országokban egész tsendességgel számlálják a' Körmötzi arannyokat — Réklutának adnák a' Magyarak? — hogy tanuljanak a' mi Ifjaink-is itt tsendesen. Egy szóval — — — — — itt egy Magyar is többé Réklutának meg-nem fognak szóllítani. — — Itt Bétsben az Ország-úttya nevü uttzában egy igen jeless Magyar ifjú tartozkadik vala már egynéhány hetektől fogva — egyfzer tsak fegyveresek menének hozzája — vasra verék és Hazájába vizlíza-vivék a' napokban. Ez az ifjú, a'

mint haljúk szökött Hadi-Tifzt vólt, és az alattomban utánna keringő ábrázaló Levél rá-esmert — de ki lett légyen, nevét nem tudhatjuk.

Zemlin 18-dik Jan. — Még 11 dikén ezen hónapnak el-mene Belgrádból a' fegyver-nyugvás után várakazó Tefterdár a' Nagy-Vezérhez viszfa; és 4 Postillionak küldöttettnék 10 lovakkal előre Krotzkába, hogy ötöt elébb vigyék *Széméndriába*. A' mondatik vala előbbször, hogy ezen Tefterdár a' F. Ts. K. Talmáts *Stürmer* Ur-is el-fogna menni; de ebből semmi sem lett.

A' Horváth-orzági fő hadi szállásról. 16 dik Jan.
„ Ezen hónapnak 5 — 6 és 7 dikén Generál *Pehárik* Ur, a' Bihátsi *Szemtits* nevü Basával alkudozásra lépék a' már jelentett hadi-foglyoknak ki-tserélések végett. Midön már meghatározott volna, hogy ezeknek által-tserélések az ellenség földjén *Paszszina-Lukánál* lenne leg-alkalmasabb, és 11 és 12-dikben fogna véghez menni; tehát a' Bihátsi Basa minden Várokhá és Sergekhöz parantsolatot botsátott, hogy mig ezen által-tserelés dolga végbe nem menne, addig senki-is tsak ellenséges szemöldököt se mutassan, hanem mindenek tsendesen légyenek — és így a' tsere tsendesen véghez mene. Ki-adattak a' mi fogságunkból 70 Törökök, kiknek nagyobb része, *Dresznikből* fogattatott vala el; és ezek helyett fokkal több Rabjainkat adák ki a' Törökök mi nekünk; mivel ezek az ő Attyafiaiknak nyakakon lévő kövérséghez — annak nagyságához vagy vékonyságához mérvén a' szabadság' érdemét — némely Törökért — a' kövérség mér-

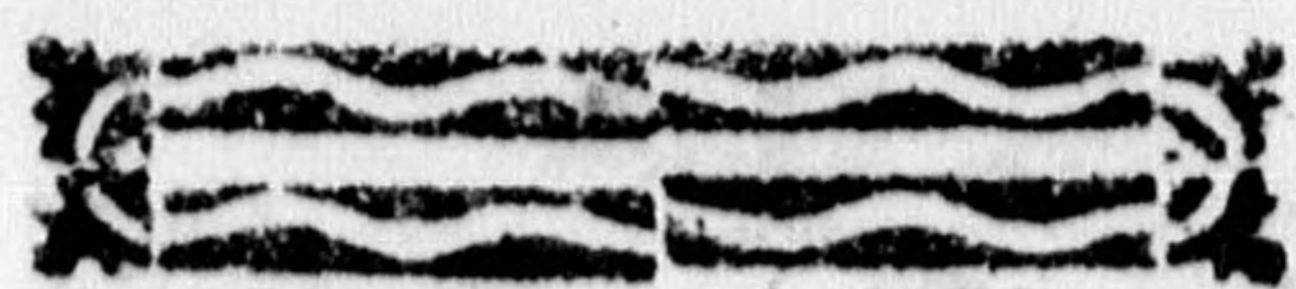
mértéke - szerint — 2 — 3 Rabjainkot is ki - adták. A' Törököknek a' mondhatatlan örömeke vala az ő Attyakfiaiknak ki - szabadulásokon, kik azokat ágyu - menydörgések és harang - szók között, éppen ollyon öröm kiáltásu pompával kifirék - bé a' magok Vár - aikba, mint hajdon a' *Trojaiak* a' *Görök* fa - lovat *Trojába*. — Ezen alkalmatofsággal, szól a' Tudó - sító, külömbb külömbb várbéli Török Tisztekkel beszélettünk parolára. Minyjan a' drágaságon pa - naszalkodtanak, és megvallották, hogy nállak egy mérő zabat alig lehet, a' mi pénzünk szerint, 12 márjálson meg - vásárolni. — Az 1790 - dik eszten - dőbéli hadakozásra, az Horváth - országi Tábor mel - lé rendeltettek ő Felsége által, a' fő igazgató Ve - zér Feldmarsal Lájdinánt *G. Vallis Uran* kívül: *F. M. L. Tzehentner*; Gen. Májorok: *Kulnek, Pehárnik, Schlaun, Bubenhofen*; Obestlájdinánt *Ankenbrand* az ágyuzó Sereg mellé, és Fő - Strálsamester *Hofman* a' Tábori szekerek mellé. — Az ideji táborozás alkalmatofságával a' *Horváth - országi Tábor* fog ál - lani a' *Dájtsmájszter, Klébek, Prájsz, Durlakh*, fő Hertzeg *Ferdinánd*, és *Pálfí* 3 - dik Batalionjaiból; *Daltonnak* 2 Feld batalionjaiból; mellyek Toth - or - szágból mennek ide; a' 6 Horváth Regementekből, u. m. a' *Likáner, Ototsáner, Oguliner, Szluiner*, az első és második szélbéli Bánál Sergekből — Lo - vasokból — a' *Kinszki* könnyü Sergének 4 osztályá - ból — a' *Gréfen Húszár* Sergének 2 osztályából, és 4 osztály *Toskána* Sergebéli Draganyosokból.

Zemlinből Jan. 18 - dikán megint azt írják: „ Teg - nap tartaték legelőbb Báll Belgrádban egy véghe - tetlen

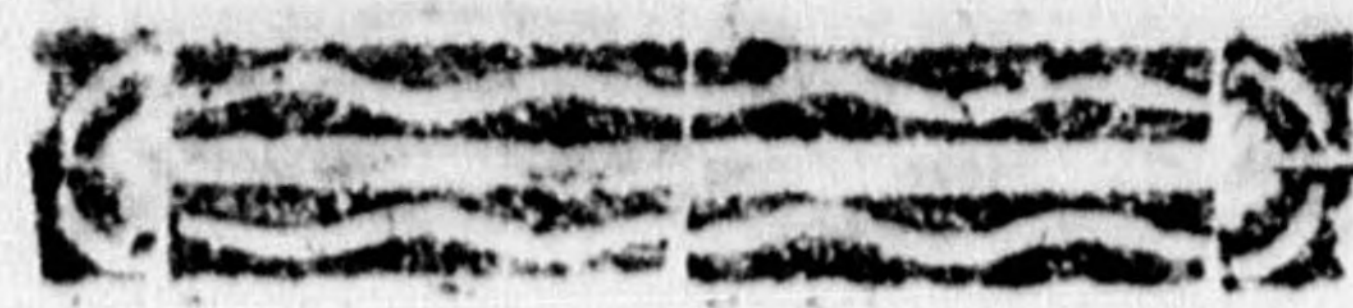
tetlen nagy Török *Mozsében*, hól 200 Férfiak, és Gróf *Vallisnén* kívül, ki kedves férjével edgyütt éppen azon időben érkezett vala ide Postán, tsak 18 fejer-személyek jelenének-meg. — A' Bétsi Bálakban 18 fejer-személynek-is alig jut ollykor egy valamire való Férfi — Tsak igy van a' dolog — most a' Tábornál szük a' Leány — jöj Bétsbe — Horváth-országba, vagy a' Székely-földére! — vállagot hatz itt benne; mert itt a' két utólsóbb földön egy Helységben 10 — 12 öreg Férfiakot és 100 — 200 Fejer-népet találsz keserves sohojtások között fársángolni.

Kolosvár 25-dik Jan. „ Kedves Kurirom! halottad-é, hogy a' mi Városunk ezután kövel lészzen ki-padimentomozva, még pedig a' házak alatt ké- felől a' nagyobb uttzákban faragott 4-szegü kövek ből lészzen az út ki-rakva — valamint Bétsben vagy on, és hogy ennekutánna mi sem kéntelenítettünk szár-közepig érő fárban úszkálni! A' mi fő Tisztviselőink; nevezetesen a' mi — tsak ezen egy tselekedetéért is örök emlékezetet érdemlő — V. Ispánvunk B. *Bánffy György* Ur ő Nagysága az az indító eszköz, ki ezen meg köszönhetetlen tzélt maga elejébe vévén, már a' Városnak lakosait annyira birta, hogy ki-ki a' maga háza előtt 3 — 4 ölet maga költségén fog ki-rakotni — és már hordják minden-felől a' követ, hogy az uttzáknak közepe-is ki-rakottasék. A' költség, és a' munka, mellyet ez kíván, véghetetlen; de ha ezen nagy érdemü Méltóság a' maga szorgalmatos és hathatos igyekezetében meg-nem szünik, tsak ugyan

ez egynéhány esztendő alatt igen könnyen tökéletességre mégyen; és kivált ha az ő Nagyságe bölts szándéka-szerint, minden házok' eleibe 2 — 2 élő-fák plántáltatnak — nem lészzen Erdélyben olly szép Magyar Város, mint Kolosvár. — Ezen tzeljának el-érésére — a' már nevezett M. V. Ispány Ur kihirdettette vala tavaly, hogy a' mely Paraszt szekerek üresen — 's terhelve-is Kolosvárra bé-jönek, egy egy követ hozzanak magokkal, és azt a' Vár' kapuján kívül vessék-le. — Oh mely bölts gondolat !! A' kik ezen tzeljt jól meg-gondolják és Hazájokat igazán szeretik — ezt a' Hazánk hasznára és szépségire áldozott követ a' Hintó bakjára is felfeszik, és a' nevezett helyeken arról le-vetni gyönyörüségeknék tartják. — Kedves Hazafi! Bölts munkához fogott Tiszt-vifelönk! ne hagyd félben ezen bölts szándékodot! — adj példát másoknak az effélékre, hogy már Hazánk Várofsainak megfeneklett sárú uttzai valahára pallérazódjanak — és hogy Kolosvár Várofsának késő maradéki-is az effélékéért áldást kiáltson hamvad után. — Nem reméllek a' feleki tetön ollyon bokkrétás lovak után bé-ereszkedő hintót Kolosvárra, melynek Ura ezen tsupa kö-tetöböl egy követ ne tételsen bakjára, mert a' ki ezt szégyenlené, az a' gondolatlan Hazfiakkal már meg edgyezett abban, hogy a' mi Várofsaink egészségtelen sár fészkeknek maradjanak. s. t.

Tiztségbéli mozdulások. — „Feldmarfal-Lájdinánt *Lévener*, a' maga tulajdon kérésére, az ő Regementjénél való meg-maradása mellett, nyugadalomra tétetett. — Obestlájdinánt *Vilhorfszky*, a'

Toskána Húszár Sergétől a' *Vurmizer* Sergéhez ment második Obesternek.

Egy Jan. 12-dikén *Jágodinából* hozzánk indított Levél szóról szóra: — „ Kedves Barátom! Megindula Sergünk Obest. *Mihályovits* vezérsége alatt ezen hónapnak 4 dikén *Jágadinából*, mely *Belgrád*-tól csak 9 Státzio, és a' mely, mióta *Belgrád* megvétetett, szüntelen a' *Mihályovits* Szabad-sergétől 's a' N. *Gréfen* Sereg 3-dik Májor' Osztályától mind eddig, környékével edgyütt szerentsésen védelmezett. — Ugyan ezen osztály, a' már nevezett Szabad-sereggel edgyesülve, a' leg-veszedelmesebb időben, és a' leg bajosabb utazás idejében, már egynéhány hetekkel ez előtt *Káránovátzot* Országunk alá kényszeríté, egynéhány vért-szomjuhazó vörös Tatároknak fel szabdalások' után, mely történetről, reménylem, bővebb tudósítása lesz a' *Kurirnak*. — Meg indulánk az elébb említett napon ujjalog szerentsénk' próbáló bátor szivvel *Krusovátz* nevezetü Török Városnak, 8 Kompánia Szabad-seregbéliekkel, 4 ágyukkal és 2 osztály *Gréfen* Húszárjainkkal, mely Város ugyan, bátor már előre 1200 Törökökkel rakva vala, kik mi réánk kélzen várakoznak vala, még-is különös ditséretet érdemlő Sergünk ugy rohona ezekre, hogy a' Vároft 3 Legényeinknek el-vesztésével és 17 nek meg-sebesítésével szerentsésen meg-vevők. A' Törökök közzül 11 esett el halva, kik között a' *Basának* testvérje és egy *Aga* is találtaték, 's majd 150 Törökök estenek sebbe. — A' katonaság részére igen kevés préda esett; mivel már ez előtt ezen Törökök minden

den drágább portékákat, házok népivel edgyütt, Országjokba bejebb küldvén, tsak tsatázó módra valának itten. A' leg-nevezetesebb préda vala a' Basa testvérjének köntöfse és nyereg-takarója, mely a' leg-szebb kézi-munkával arannyal gazdagon vala szépen ki-varva; mellyet a' Gréfen Húzfár-sergebéli fő Hadnagy *Hegedüs* Ur, ki a' N. M. Királyi Testörzök Sergéből jött vala Sergünkhöz, nyert el. — Ezen ütközetben mind a' Szabad-seregbélieknek, minden kivált a' Húzfárságnak bátor igyekezete, az első Tisztól fogva az utolsó köz-emberig különös ditséretet érdemel. — Az ellenség jó rendben öszve szedett, és számos Zászlók alatt dühöskedő nagy erővel tsapa-ki a' Gréfen Húzfár Sergéből lévő *Kapts* nevü Kapitány Vezérlése alatt lévő 3-dik Májor Osztályára; de ezen osztály már több efféle játékokban borostyán koszorút nyervén, bátor szível mind addig kószaltatá Magyar fegyverével az ellenséget, mig a' Szabad-sereg 4 szegü sorban érkezék ide, és mi azonnal hátra-húzókat magunkat, a' midőn az ellenség az ágyu-tüz alá kerekedvén, tsak kevés idejig álhatá a' tüzet, látván, hogy sebesei egymásra omlonak; azért rajta a' Húzfárok, és egészfzen a' kertekig nyomván ezeket — már itt vólt egy kiss agarálzás! Ekkor 2 Kompánia Keménylövők, és fő Hadnagy *Hegedüs* 1 Tzúg Gréfen Húzfársággal bé-rohonának a' Városba; de már az ellenség ki takaradott vala — egy szóval ezen Vároft igen kevés néppel és tsak nem semmi kárunkal vevők-meg. s. t.

A' Fel-felé jövő fegyveres népnek már az első utazó csoportját meg-irtúk vala; második és 3-dik csoportban ezek jönnek fel-felé; mely a' magok útjokat Buda-felé teszik. u. m. — A' 2-dik csoportban jön :

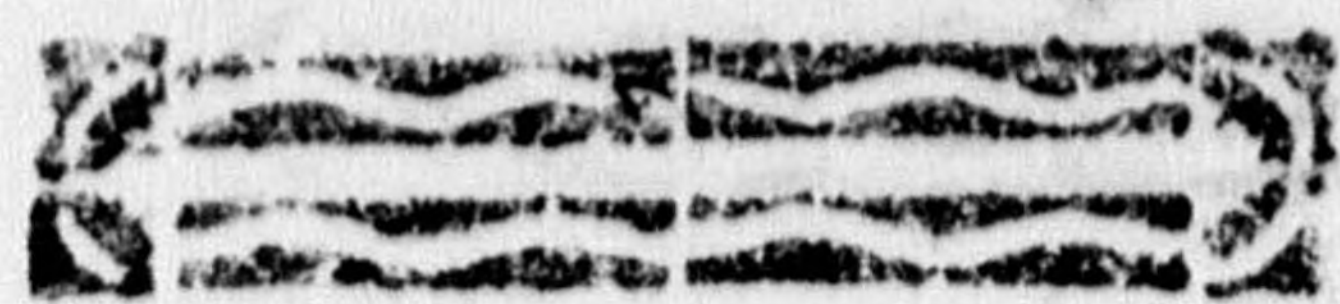
- 1.) *Thurn Reg.* jéből 2 Batalion. Indúl *Szerimből*, *Dárda-tájáról*, 's Mártz. 2. dik napjára *Fischamentbe* érkezik, *Bétshez* 4 óránnyira. ;
- 2.) *Deutschmeister*-éből 2 Bat. Mártz. 3-dikára *Német Óvárba* érkezik.
- 3.) *Klebek*-éből 2 Batalion, Mártz. 5-dikére *Kaptsánba* érkezik, *Poson* mellé.
- 4.) *Neugebauer*-éből 2 Bat. *Szerimből* jön, *Ujlak* tájáról, 's Mártz. 5-dikére *Jahrendbrfba* érkezik. *Austria* szélire.
- 5.) *Károly Toskáná*-éből 2 Bat. *Szerimből*, *Zimon* tájáról jő, 's Mártz. 7-dikére *Óvárba* érkezik.
- 6.) 10 Bat. *Granatérosfág*, jobbára Magyarokból álló ; 2 Bat. Febr. 12-dikére, a' többi pedig 22-dikére, fog ide *Bétsbe* érkezni.

A' 3-dik csoport *Vázt* táján takarodik fel felé, és rendeltt fekvése ki fog *Bétstől* fogva *Nyitra* *Vármegyébe* terjedni. Ezen 3-dik csapatot, következő Batalionok 's Osztályok fogják tenni :

- 1.) *Pellegrini Reg.* jéből 2 Bat. *Bajáról* jön, 's Febr. 26-dik napjára *Eipeldau* nevezetű faluba érkezik, *Bétshez* másfél óra túl a' *Dunán*.
- 2.) *Ferdinánd Toskáná*-éből 2 Bat. *Szabadkáról* 's *Halasról* jön, és Febr. 26-áik napjára érkezik *Austria* szélire, *Schlofzhofba*.
- 3.) *Caprara*-éből 2 Bat. *Zomborról* jön, Febr. 26-dikára *Pojonba* érkezik.
- 4.) *Czesvitz Vafas Reg.* jéből 3 Osztály jön *Nagy Körösről* és *Tzeglédről*, Mártz. 3-dikára ér *Bazingba*.

- 5.) Fő Hertzeg *Eerentz*, az előtt *Carmelli* Vas. Reg. 3 Osztály, jön a' *Maros*, és *Tisza* mellyékéről, Mártz. 7-kére *Szeredere* ér, *Nagyszombat'* szomszédjába.
- 6.) *Nassau* Vas. Reg. böl 3 Osztály jő, ez is a' *Maros* és *Tisza* mellyékéről, Mártz. 2-dikán *Nagyszombatban* lessz.
- 7.) *Anspach* Vas. Reg. böl 3 Oszt. Mártz. 3kán *Nagytapoltsán* lessz.
- 8.) *Modena* könnyü Lovas Reg. böl 4 Oszt. jő *Szegedröl* 's *Csongrádról*. Mártz. 2. *Nyitrán* lessz.
- 9.) *Lobkovitz* könnyü Lovas Reg. böl 4 Oszt. jön *Földvár* tájáról, *Érsekújváran* lessz Mártzius elein.

Midön a' mondatik, hogy eanyi amannyi *Batalion* vagy *Osztály* jő ez 's amaz *Városba*, helységbe, vagy *faluba*: azt éppen nem kell betű szerént venni mindenütt, mintha már p. o. *Eipeldauba* jőne magába z *Batalion*: hanem az tsak azt teszi, hogy a' *Stab* ott fog feküdni, a' népnek több része pedig, a' meg nevezett helyek környékén telepedik meg. — Az elő számlált *Batalionok* és *Osztályok*, meddig fognak azon helyeken múlatni, mellyekbe jövendők, bizontalan. — Meg lehet, hogy jól ki se fogják magokat pihenni, mikor jő a' parantsolat, hogy induljanak a' *Prusszus*, *Lengyel*, vagy mások ellen. De meg-lehet az ellenkező is. — *Berlinből* azt irják, hogy ott se lehet bizonyossan tudni, ki üti-é magát a' had, vagy sem? *Februárius'* vége választja azt meg. — Ha most *Fridrik* élne: így folynának e' *Prussziában* a' dolgok, mint *II. Wilhelm* alatt mennek: aunak meg határozása, nem olly könnyü dolog, mint a' millyennek talám első tekintettel láttatik lenni. Azt még is alig ha nem lehet mondani, hogy nehezen indúlt volna ő el a' *Pitt* (Angl. Minister) szaván, a' ki most az *Európai* zürzavaroknak fő indítója, 's nem szövetkezett volna eggy ollyan Országgal (*Angliával*,) a' mellyről azt ítélte, hogy az

az azzal való tzimboráskodás soha se használt senkinek !!!

Külső-orzági Tudósítások.

Portugallia. — A' Királyné, a' maga gyóntató Papjából, két világi Tanácsos Urakból, 2 Püspökökből, 1 Dominikánusból, 's egy Benediktinusból egy tanácskozó Társaságot (Junta) állított fel, mellyre azt bizta, hogy a' Szerzetek állapotját vizsgálja meg, 's keresse ki a' módját, hogy' lehetne azokon némelley szükséges jobbitásokat tenni. — *Portugallia* jövedelmének harmad részét veszi most a' Papi rend átaljában gondoltatva !!!

Svéd Ország. — *Stokholm*-ból Jan. 9 dikén azt irták, | hogy minden prédikáló székekből ki - hirdettette a' Király azon akaratját, melly szerént Febr. 12-dikéig. minden Regementeknek tellyes számmal kellett lenni. Az a' hire, hogy ezen esztendőben nagyobb erővel szándékozik a' Király ki állani az ellenfélg ellen, mind a' vizen, mind a' szárazon, és hogy e' végett Ország Gyűlését is fogna tartatni.

(Nagyon meg vette ez a' Király a' *harmadik*, az az a' *Nem Nemes*, vagy *polgári* rendnek szivét, a' többek között azzal, hogy a' Királyi Titkos Tanács Gyűlésnek Tagjai szintén úgy vagynak már a' Polgári, mint a' Nemesi rendből. Az el múlt Dec. 14-dike vala az a' nap, mellyen a' Polgári rendből először jelentek meg ketten, ugyan annyi Nemesekkel együtt, az említett Királyi titkos Gyűlésben.)

Januárius' elein érkezett meg *Konstántzinápolyból*, *Stokholmba*, a' már régen vártt Követség Titoknokja *Adlerberg*, a' ki a' Portával közelébb kötött frigynek Originálját meg vijendő vala. A' Király hosszas tanakodásokat tartott vele.

Lengyel Ország. — A' Török háború kezdetével az Orosz Császárné akart vólt szoros szövetségre lépni Lengyel Országgal, azt igérvén, hogy *Moldvának* egy részét majd oda fogja nékie enged-

gedni. Mtdön szinte meg készült volna már az öfzve - szövetkezés: forditást tett a' dolgon a' *Prussziai* Király. — De mit nyert ez által Lengyel Ország? Azt, hogy tsupán ellenségeinek neveiket változtatta. *Prusszia*, és *Török* Ország helyett, látja maga ellen *Austriát*, és az *Orosz* Birodalmat. — Ha ő 60,000 embert állithat elő: már is szemmel tartják egynehány ezer embereink *Galitziában*, 's feles számú Oroszok *Volhiniának* határain. —

Egy Konstantinápolyi Levélből e' következendő történet olvastatik: „Azon fok hajók között, mellyek *Alexándriából* a' *Kánalisba* eveztenek, vala Galatánál ki-kötve egy Sóval terhelt Frantzia Hajó is, ez November. 15 dikén hajnalban valamely vigyázatlanság által meggyuladott vala; mingyárt lárma esvén körül belől, mindenek igyekeztek annak mególtásán; de a' láng annyira elhatalmazott, hogy lehetetlen vala erőt venni rajta, sőt a' szellő ezen lángba borult hajót a' több hajók közé kezdette hajtani, és azok között egy tsupa puska-porral-terhelt Anglus nagy hajó felé indult: mellyen a' remülés és kiáltás még annál irtozatosabb lett, hogy az Anglus hajó mellett, vóltak más *Saletrommal* és *kénkövel* terhelt hajók, ezeknek sorában vóltak a' *Török* hajós seregből, mely a' fekete tengerről tért vala vissza, 15 nagy Hadi-hajók: már mindenek irtózással nézték azon szempillantást, melyben azon néhány ezer wá'sa puska-pornak fellobbanása által, a' szomszéd hajók tűzbe fognak borulni, és azon a' Városnak nagy részére-is el-fog harapozni! Maga a' *Török* Tsászár, a' *Kapudán* Basa, és más Ministerek a' partra jötenek a' remüléssel tellyes nép közzé, hogy minden lehető módokat elkövefsenek az irtozatos szempillantásnak megelőzésére. Azonban a' lángba borult Hajó a' Puska-poros Anglus hajóhoz utközött, és annak végét meggyujtotta: vóltak az Anglus hajón olly el-tökéltett bátorságu hajós legények, kik az égő hajót rudakkal eltasztották, és az Anglus hajónak végét mególtották, de a' szél-

től fordittatván az égő hajó, újra amahoz ütközött, és annak végét újra meggyújtotta: ekkor is szerentsélen megöltatott, és utóljára több apró hajók hátulról kerülvén, horgokat akasztottak az égő hajóba, mellyek által az ugy nevezett Fejedelmek szigetéhez húzták, a' hol a' láng megemésztvén elmerült. És így a' puska-poros hajó szerentsélen megöltalmaztatot. Ezen olly nagy öröme vólt a' Szúltánnak, és mindeneknek, hogy a' Szultán az egész Városban találtató minden borjukat megvétetvén, azokat megsüttette, és a' népet azokkal megvendégelte. A' fenyegető veszedelemnek ezen szerentsés elháritását, a' Törökök *Mahumed* különös tsuda-tételének nevezik.

A' Törökök házofságának módja.

Ha egy Török ifju felnevekedvén házasodni kíván, öszvegyülnek az ő hivatalára legelőbb is, mind a' maga, mind pedig annak, kit elvéjendő, baráti és rokoni: a' Völegény ezeknek eleikbe teszi azon Summát, mellyet ő Mátkájának az házofságra ajándékozni szándékozik, 's ha annak rokoni azzal megelégednek, azonnal minden haladék nélkül által kell küldeni azt az ő Mátkája Attyának, vagy annak valamellyik Attyafijának, hogy állapottyához illendő köntös és egyéb készületek számára szereztethessenek: mert a' Leánynak Attya a' vendégségen kívül semmit nem költ. A' Menyasszony 8 napokig a' Lakadalom előtt ábrázattyát elfedezve tarttya, és magát edgyiknek is a' Völegény attyafijai közzül nem mutattya: 4 nappal a' Lakadalom előtt eljárja a' Völegény a' Sängovissal

sal edgyütt, ki annyi mint egy Násznagy, barátjait és azokat el-hivja a' Lakadalomra : ezek az azt meg-előző estve az ifju párnak rangjához illő ajándékokat küldöznek. Ekkor a' Meny-aszszony feredőre vitetvén az aszszonyoktól jól meg-mosatik, haja és körmei veresre meg-festetnek. El-következővén a' Lakadalomnak napja, kérettetik a' *Kadi* vagy Biró, a' házolsági edgyezést meg-erősíteni, melynek alkalmatosságával ő néki tudtára adatik, mennyi ajándékok adott legyen a' Vö-legény a' maga Mátkájának, és az ő számára is bizonyos ajándék kötetik öszve. Meg-erősítettvén az edgyezés, megyen a *Sángovis* más Vendégekkel edgyütt a' Meny-aszszony házához, hol trombita-szó harfog, hozzá ülnek a Meny-aszszony Attyától készített asztalhoz, ki a' Meny-aszszonyt elé-vezetvén, által-adja a' *Sángovisnak* a' vendégek jelen-létében, ki ötöt lóra ültetvén a' vendégektől kísértetve a' Vö-legény házához vezeti. Az úton mindenek, kik elöl találják, köszönteni szokták: meg-érkezővén, más Aszszonyokkal edgyütt vitetik egy férjfiaktól el-tiltatott házba, az hol már kész vendégség várja, a' férjfiak pedig más házban vendégeskednek, valamig csak az hazamenés ideje bé-következik: ekkor a' *Sángovis* a' Meny-aszszonyt kézen fogván, vezeti egy kész alvó-szobába, hol a' Vö-legény herélttyeinek, fogoly-szolgainak, vagy öreg-aszszonyainak által-adja. A' Vö-legény-is magát nem sokat váratván bé-megyén hozzá és annak ábrázattyáról a' fátyolt letakarja, mely edgyik a' bajosabb dolgok közzül, tudni való dolog lévén, hogy a' Meny-aszszony

ezt bajolon engedi. A' másik nehézség a' Török galya, mellyet minden Török Afzszony visel: ez fel-vagyon kötve egy jó götsös pántlikával vagy kötövel: de minthogy magok a' Törökök mondják, hogy ők késsel a' Gordiai bogokat-is könnyen feloldanak ilyenkor: tehát más nap reggelre a' Menyaszszonyból válik — Menyetske. Más nap ismét meg-jelennek a' vendégek, a' SÁNGOVIS jó-reggelt mond az ifju Afzszonynak, 's örvend ha jól alutt; a' vendégek és az ifju Házos, piftolyoson és dárdáson lóra ülven, muzikával, mely trombitákból áll ki-lovagolnak, töltik az időt, piftolyokkal tzélt lövöldöznek, dárdájokat hajigálják, mellyel a' Lakadalom bé-végződik.

Tudósítás.

„ *Aloisius Doll* Urnál Bétsben a' *Szent István* Temploma kerületében; Pofonyban pedig a' *Holzfú* uttzában a' 288-dik Szám alatt ezek a' Magyar Könyvek találatnak:

Mólnár, Jász-Berény Városlában lévő *Léel Kürthének* Esmérete 8. Részbe 20 kr.

Magyar Kátó 8. Rész 20 kr.

Therésia Tsászárné e' felső-világra 8-vo Pofonyban. 20 kr.

Hunniás, vagy Magyar *Hunyadi*, írta *Horváth Adám* 8. Részben Györben 45 kr.

Yung Éjtzakáji és egyéb Munkáji 8. Rész. Györben 1 for. 30 kr.

Barátságos Oktatás, hogy egy ifju Afzszony embernek magát hogy kelletik viselni. 8. Rész. Budán. 20 kr.

Keresztény Imádságok 8. Rész. Pofonyban. 15 kr.